

OBAVJEŠTENJE O PRAVILIMA POSTUPANJA
PO DIJELU B
ZAKONA O OBRAZOVANJU HENDIKEPIRANIH LICA
AMANDMANI IZ 1997, GODINE

Kongres je 1997, godine usvojio važne izmjene u Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA). Svrha ovog Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) je da osigura da sva hendikepirana djeca imaju omogućeno korištenje **besplatnog, odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama (FAPE)**, što uključuje specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge prilagođene njihovim pojedinačnim potrebama. Važan dio Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica je da osigurava zaštitu prava hendikepirane djece i njihovih roditelja. Ovaj dokument objašnjava zaštitu koju Zakon o obrazovanju hendikepiranih lica pruža roditeljima i djeci.

Ovo Obavještenje o pravilima postupanja je jedna od obaveza iz Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA). Ono uključuje potpuno objašnjenje pravila postupanja u vezi sa slijedećim (IDEA, 20 U.S.C. 1415(d)(2)):

1. OBAVJEŠTENJEM
2. SAGLASNOŠĆU RODITELJA
3. UČESTVOVANJEM RODITELJA NA SASTANCIMA I PRISTUP DOKUMENTACIJI O OBRAZOVANJU
4. NEZAVISNOM OCJENOM O OBRAZOVANJU
5. MOGUĆNOSTI PODNOŠENJA ŽALBE
6. POSREDOVANJEM
7. ZAKONOM UTVRĐENIM POSTUPKOM
8. UPRAVNOM ŽALBOM; NEPRISTRANOM OCJENOM POSTUPKA
9. GRAĐANSKOM PARNICOM NA SUDU
10. NAKNADOM TROŠKOVA ZA ADVOKATSKE HONORARE
11. RASPOREDOM VAŠEG DJETETA U TOKU SPORA PO ZAKONOM UTVRĐENOM POSTUPKU (bez promjena)
12. POSTUPCI PREMA ĐACIMA KOJI SU PODLOŽNI PRIVREMENOM RASPOREĐIVANJU U ALTERNATIVNU OBRAZOVNU SREDINU
13. JEDNOSTRANIM RODITELJSKIM SMJEŠTANJEM DJECE U PRIVATNE ŠKOLE O JAVNOM TROŠKU
14. PRENOŠENJEM RODITELJSKIH PRAVA U VRIJEME PUNOLJETNOSTI DJETETA

1. OBAVJEŠTENJE

Obavještenje o pravilima postupanja. Lokalna uprava za obrazovanje (LEA) će vam dati ovo Obavještenje o pravilima postupanja koje objašnjava prava koja imate po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA), Dio B:

- (a) kada je vaše dijete upućeno Odboru za prijem i otpust (ARC), jer se sumnja da je hendikepirano;
- (b) kada vas Lokalna uprava (LEA) obavijesti o zakazanom sastanku na kome će se raspravljati o individualiziranom programu obrazovanja (IEP) za vaše dijete; i
- (c) kada je vrijeme da ponovo budu ocijenjene sposobnosti vašeg djeteta;
- (d) kada vi ili Lokalna uprava (LEA) tražite posredovanje ili raspravu po zakonom utvrđenom postupku.

Lokalna uprava za obrazovanje (LEA) obezbjeđuje:

- (a) da vi razumijete sadržaj ovog obavještenja;
- (b) pismeni dokaz da su ispunjene obaveze navedene u ovom obavještenju; i
- (c) da ukoliko vaš maternji jezik, ili drugi način sporazumijevanja, nije u pismenom obliku, da vam ovo obavještenje bude prevedeno usmeno ili na način sporazumijevanja vama razumljiv.

Obavještenje o predloženim ili odbijenim radnjama.

Lokalna uprava (LEA) vam unaprijed u pisanoj formi saopštava (**prethodno pismeno saopštenje**) šta će ili šta neće uraditi za vaše djete prije:

- (a) testiranja i prikupljanja informacija o vašem djetetu nakon što je upućeno na ocjenu sposobnosti (**ocjena sposobnosti**);
- (b) odluke, nakon ocjene sposobnosti, da li je vaše dijete hendikepirano i da li mu je potrebno specijalno obrazovanje i odgovarajuća pomoć i usluge (**utvrđena hendikepiranost**);
- (c) pružanja individualiziranog obrazovnog programa za vaše dijete ili njegovog raspoređivanja u program koji pruža specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge (**raspored u obrazovni program**); ili
- (d) obezbjeđivanja vašem djetetu besplatnog odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama (**FAPE**).

Pismeno obavještenje o predloženim ili odbijenim radnjama sadrži:

- (a) opis onoga šta Lokalna uprava (LEA) predlaže ili odbija da uradi za vaše dijete;
- (b) obrazloženje zbog čega Lokalna uprava (LEA) predlaže ili odbija dotičnu radnju;
- (c) opis drugih mogućnosti koje je Lokalna uprava (LEA) razmatrala i razloge zašto te mogućnosti nisu izabrane;
- (d) opis svakog ocjenjivačkog postupka, testiranja, kao i evidencije ili izvještaja koje je Lokalna uprava (LEA) koristila kao osnovu za prijedlaganja ili odbijanja radnje;
- (e) opis svake druge informacije koju je Lokalna uprava (LEA) koristila pri donošenju odluke;
- (f) izjavu o pravima koja Vi kao roditelj hendikepiranog djeteta imate po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica Dio B (IDEA), i kako opis tih prava možete pribaviti, osim ukoliko se obavještenje odnosi na prvu uputu na ocjenu sposobnosti; i
- (g) mjesta gdje možete dobiti pomoć za razumijevanje državnih i saveznih uredbi donijetih na osnovu Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA).

---

2. SAGLASNOST RODITELJA

“Saglasnost” znači:

- (a) da ste potpuno obavješteni o svim relevantnim informacijama u vezi postupaka za koje je vaša saglasnost tražena, na vašem maternjem jeziku ili na drugi vama prihvatljiv način;
- (b) da razumijete i dajete pismenu saglasnost za obavljanje postupaka za koje je vaša saglasnost tražena. (Saglasnost sadrži opis mjera i spisak svih dokumenata koji će se dati na uvid i kome); i
- (c) da razumijete da je davanje saglasnosti dobrovoljno i da u svakom trenutku vašu saglasnost možete odbiti ili povući.

Lokalna uprava (LEA) od vas traži pismenu saglasnost prije nego što:

- (a) prvi put ocjeni sposobnosti vašeg djeteta (**početna ocjena sposobnosti**) i ponovo kada dođe vrijeme za ponovno ocjenjivanje sposobnosti vašeg djeteta;
- (b) dozvoli pregled dokumentacije o obrazovanju vašeg djeteta; i
- (c) kada prvi put raspoređuje vaše dijete u program koji obezbijeduje specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge (**prvo raspoređivanje**).

Vaša saglasnost za prvu ocjenu sposobnosti nije saglasnost za raspoređivanje vašeg djeteta u specijalni obrazovni program gdje dobiva specijalno obrazovanje, obuku i odgovarajuću pomoć i usluge.

Propuštanje odgovora na zahtijev za saglasnost za ponovnu ocjenu sposobnosti. Od vas ne mora biti pribavljena pismena saglasnost za ponovnu ocjenu sposobnosti vašeg djeteta ako Lokalna uprava (LEA) može da dokaže da je poduzela razumne korake da pribavi vašu saglasnost, a vi niste odgovorili. Lokalna uprava (LEA) mora voditi:

- (a) detaljnu evidenciju o telefonskim pozivima koje je obavila ili pokušala da obavi i ishoda tih poziva;
- (b) čuvati kopije prepiske vama poslane i od vas primljene; i
- (c) detaljnu evidenciju posjeta vašoj kući ili vašem radnom mjestu i ishoda tih posjeta.

Saglasnost se ne traži. Vaša saglasnost nije uslov za bilo kakve promjene u programu specijalnog obrazovanja obezbijedenog vašem djetetu nakon početnog rasporeda. Ali Lokalna uprava (LEA) mora da vas obavjesti o svim promjenama koje su predložene ili odbijene.

Lokalna uprava (LEA) može tražiti od vas da potpišete Individualni program obrazovanja (IEP), da bi pokazao vaše prisustvo sastanku na kome je Individualni program usvojen; međutim, vaš potpis nije obavezan za Lokalnu upravu da bi pružala specijalnu nastavu i obezbijedila odgovarajuću pomoć i usluge opisane u Individualnom programu obrazovanja (IEP). Takođe, Lokalna uprava može tražiti da potpišete zapisnik sa sastanka Odbora za prijem i otpust (ARC). Međutim, Vaš potpis samo pokazuje da ste prisustvovali sastanku i nije dokument o vašem slaganju i odobravanju.

Odbijanje ili povlačenje saglasnosti. Ukoliko odbijete da date pismenu saglasnost, ili saglasnost povučete, Lokalna uprava može tražiti posredovanje ili pokretanje rasprave po zakonom predviđenoj proceduri. Ukoliko posredovanje ne rezultira davanjem vaše saglasnosti, Lokalna uprava (LEA) može tražiti pokretanje rasprave po zakonom predviđenoj proceduri, a rezultat može biti da se nova ocjena sposobnosti vašeg djeteta obavi ili da se mu pruže pomoć i usluge i bez vaše saglasnosti.

Lokalna uprava (LEA) vas obavijestava ako namjerava da traži posredovanje ili pokretanje rasprave po zakonom predviđenoj proceduri. Vi takođe imate pravo da tražite

posredovanje ili pokretanje rasprave po zakonom predviđenoj proceduri. Ukoliko se ne slažete sa odlukom donijetom u raspravi po zakonom predviđenoj proceduri, imate pravo na žalbu.

---

3. UČESTVOVANJE RODITELJA NA SASTANCIMA I PRISTUP EVIDENCIJI O OBRAZOVANJU

Učestvovanje roditelja na sastancima. Možete učestvovati na svim sastancima Komisije za prijem i otpust (ARC). **Sastanci Komisije** (ARC) su unaprijed dogovoreni. Osoblje Lokalne uprave (LEA) i roditelji se sastaju u isto vrijeme i na istom mjestu da rasprave i donesu odluke o utvrđenoj hendikepiranosti, ocjeni sposobnosti kao i o rasporedu u obrazovni program vašeg djeteta, te o obezbjeđivanju besplatnog odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama (FAPE) za vaše dijete. Sastanci Komisije (ARC) nisu sastanci na kojima osoblje Lokalne uprave (LEA) razrađuje prijedlog koji će biti raspravlján na sastanku Komisije (ARC).

Lokalna uprava (LEA) vas unaprijed pismeno obavještava o svakom sastanku Komisije za prijem i otpust (ARC), i tako vam pruža mogućnost da učestvujete na sastanku:

- (a) pravovremeno obavještava vas o sastanku i tako osigurava da imate mogućnost da prisustvujete sastanku;
- (b) zakazuje sastanak Komisije za prijem i otpust (ARC) u vrijeme i na mjestu koje odgovara objema stranama; i
- (c) u obavještenju navodi razlog, vrijeme i mjesto održavanja sastanka i ko će sve sastanku prisustvovati.

Pristup dokumentaciji o vašem djetetu. Možete pregledati svu dokumentaciju o obrazovanju vašeg djeteta, koju je Lokalna uprava (LEA) prikupila, vodi i koristi:

- (a) bez nepotrebnog odlaganja;
- (b) prije svakog sastanka o vašem djetetu;
- (c) prije svakog posredovanja ili rasprave; i
- (d) prije nego istekne 45 dana od vašeg zahtijeva da vidite dokumentaciju.

Vaše pravo da pregledate svu dokumentaciju o obrazovanju vašeg djeteta uključuje pravo i na:

- (a) objašnjenja o dokumentima i njihovom značenju;

- (b) da tražite od Lokalne uprave (LEA) kopije dokumenta koje sadrže informacije, ukoliko bez kopija ne biste mogli da imate uvid u dokumentaciju; i
- (c) da neko drugi (vaš predstavnik) pregleda dokumentaciju.

Ako i jedan od dokumenata sadrži informacije o više djece, vi imate pravo da vidite samo informacije o vašem djetetu, odnosno da budete obaviješteni samo o informacijama koje se odnose na vaše dijete.

Na vaš zahtijev Lokalna uprava (LEA) će vam dati spisak svih vrsta dokumenata o obrazovanju koje Lokalna uprava (LEA) prikuplja, vodi i koristi, kao i mjesta gdje se dokumenti drže.

Lokalna uprava (LEA) smatra da djetetovi roditelji imaju pravo da pregledaju dokumentaciju o djetetu, izuzev ako je Lokalnoj upravi (LEA) dostavljen dokaz o postojanju sudskog naloga, zabrani po zakonu države Kentaki, ili zakonske zabrane koja se odnosi na situacije kao što su razvod, odvojeni život ili starateljstvo koja izričito osporava ovo pravo.

Evidencija o pristupu dokumentaciji. Lokalna uprava (LEA) vodi evidenciju o svakome ko je dobio pristup dokumentaciji o djetetovom obrazovanju prikupljanoj, vođenoj i korištenoj po Zakonu o obrazovanju invalidnih lica (IDEA). Evidencija sadrži ime osobe, datum kada je osobi omogućen pristup dokumentaciji i razlog na osnovu koga je osobi bilo dozvoljeno da koristi dokumentaciju. Lokalna uprava (LEA) ne mora da vodi evidenciju pristupa dokumentaciji za slučajeve kada vi ili osoblje Lokalne uprave (LEA) pregledate dokumentaciju.

Takse. Lokalna uprava (LEA) može naplatiti naknadu za kopiranje dokumenata, ali naknada ne smije biti razlog zbog koga bi vi bili spriječeni da pregledate dokumentaciju. Lokalna uprava (LEA) ne može naplaćivati naknadu za traženje i izvlačenje dokumentacije.

Nakon što su završene prva i svaka naknadna ocjena sposobnosti Lokalna uprava (LEA) vam mora dati besplatan primjerak Izvještaja o ocjeni sposobnosti. Potom se sastaje Komisija za prijem i otpust (ARC), proučava sve informacije o procjeni sposobnosti i odlučuje da li je vaše dijete hendikepirano i da li mu je, zbog njegove hendikepiranosti, potrebno specijalno obrazovanje i odgovarajuća pomoć i usluge. Vama će biti

dat besplatan primjerak informacije koja opisuje na koji način je Komisija za prijem i otkaz (ARC) zaključila da je vaše dijete hendikepirano i da mu je potrebno specijalno obrazovanje ili da vaše dijete nije hendikepirano. Biće vam dat besplatan primjerak prvog Individualnog programa obrazovanja (IEP) vašeg djeteta, kao i svaki put kada taj program bude prerađen.

Izmjena i dopuna dokumentacije na zahtijev roditelja.

Ukoliko smatrate da je bilo koja informacija u dokumentaciji o obrazovanju vašeg djeteta pogrešna, navodi na pogrešne zaključke ili narušava privatnost ili neka druga prava vašeg djeteta, možete zahtijevati da Lokalna uprava (LEA) promijeni tu informaciju (**izmjena i dopuna dokumentacije**). Lokalna uprava (LEA) odlučuje da li će i kakvu dokumentaciju dopuniti ili izmijeniti i to u roku od četrnaest (14) radnih dana od prijema zahtijeva. Lokalna Uprava (LEA) će vam saopštiti da li je izmijenila informacije na način kako ste zahtijevali.

Ukoliko Lokalna uprava (LEA) odbije da izmijeni informacije na način kako ste zahtijevali, Lokalna uprava (LEA) će vam dati pismeno obrazloženje u kome se kaže zašto je odlučeno da se informacije ne izmijene. Lokalna uprava (LEA) će vam, takođe, saopštiti vaša prava na prigovor i raspravu na kojoj će te osporavati informacije u dokumentaciji o obrazovanju vašeg djeteta. (**Rasprava o izmjenama i dopunama dokumentacije**). Na vaš zahtijev Lokalna uprava (LEA) organizuje raspravu o izmjenama i dopunama dokumentacije u roku od četrnaest(14) dana od dana podnošenja zahtijeva. Rasprava o izmjenama i dopunama dokumentacije nije isto što i rasprava po zakonom utvrđenoj proceduri.

Ishod rasprave o izmjenama i dopunama dokumentacije.

Ukoliko kao rezultat rasprave o izmjenama i dopunama dokumentacije Lokalna uprava (LEA) odluči da je informacija pogrešna, navodi na pogrešne zaključke ili narušava privatnost ili neka druga prava vašeg djeteta, Lokalna uprava (LEA) će izmijeniti informacije i pismenim putem vas o tome obavijestiti.

Ukoliko kao rezultat rasprave o izmjenama i dopunama dokumentacije Lokalna uprava (LEA) odluči da informacija nije pogrešna, ne navodi na pogrešne zaključke i ne narušava privatnost ili neka druga prava vašeg djeteta, Lokalna uprava (LEA) će vas pismenim putem obavijestiti o vašem pravu da u dokumentaciju bude uvrštena vaša izjava u kojoj navodite vaš komentar ili

navodite razloge zbog kojih se ne slažete sa odlukom koju je Lokalna uprava (LEA) donijela.

Bilo koje objašnjenje koje vi stavite u dokumentaciju o obrazovanju vašeg djeteta nakon ishoda rasprave o izmjenama i dopunama dokumentacije, Lokalna uprava (LEA) će čuvati kao dio dokumentacije sve dok je dokumentacija ili dio dokumentacije u nadležnosti Lokalne uprave (LEA). Ukoliko dokumentaciju ili bilo koji njen dio Lokalna uprava (LEA) bude davala na uvid bilo kome, vaše obrazloženje i komentari će takođe biti dati na uvid.

---

4. NEZAVISNA OCJENA O OBRAZOVANJU

Ukoliko se ne slažete sa ocjenom koju je donijela Lokalna uprava (LEA), imate pravo da o javnom trošku dobijete nezavisnu ocjenu o obrazovanju vašeg djeteta. **“Nezavisna ocjena”** znači da je ocjenjivanje provedeno od strane kvalifikovanog ispitivača, koji nije zaposlen u Lokalnoj upravi (LEA) u čijoj je nadležnosti obrazovanje vašeg djeteta. Na vaš zahtijev Lokalna uprava će vam dati informaciju o tome gdje možete dobiti nezavisnu ocjenu o obrazovanju vašeg djeteta. Kriteriji koji se koriste za nezavisnu ocjenu obrazovanja o javnom trošku, će biti isti koje koristi i Lokalna uprava (LEA) kada ocjenjuje vaše dijete, uključujući mjesto obavljanja ocjenjivanja, kao i kvalifikacije ispitivača.

Međutim, Lokalna uprava (LEA) može tražiti raspravu po zakonom utvrđenoj proceduri da pokaže da je njena ocjena sposobnosti bila odgovarajuća. Ukoliko u tom slučaju službenik koji vodi raspravu odluči da je ocjena Lokalne uprave bila odgovarajuća, vi i dalje imate pravo na nezavisnu ocjenu, ali ne o javnom trošku. Ukoliko se ne slažete sa ocjenom službenika koji je vodio raspravu, imate pravo da podnesete žalbu.

Ukoliko pribavite nezavisnu ocjenu o obrazovanju o ličnom trošku:

- (a) Lokalna uprava (LEA) će uzeti u obzir rezultate te ocene pri svakom odlučivanju o pružanju besplatnog, odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama vašem djetetu; i
- (b) rezultati mogu biti iznijeti kao dokaz u raspravi po zakonom utvrđenoj proceduri koja se odnosi na vaše dijete.

Ukoliko službenik koji vodi raspravu zahtijeva ocjenu obrazovanja kao dijela rasprave, to će biti o javnom trošku.

---

5. MOGUĆNOSTI ZA PODNOŠENJE ŽALBE

Možete podnijeti žalbu na bilo šta vezano za utvrđenu hendikepiranost, ocjenu sposobnosti ili raspored vašeg djeteta u obrazovni program ili obezbjeđivanje besplatnog odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama. Formalna žalba rezultira istragom i izvještajem koje provode i podnose službenici Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci. Vi, takode, možete podnijeti žalbu koja će biti rješavana posredovanjem ili u raspravi o zakonom utvrđenom postupku (vidi: 6. POSREDOVANJE i 7. ZAKONOM UTVRĐENI POSTUPAK).

Službena žalba. Vi, drugi pojedinci ili neka organizacija možete podnijeti pismenu, potpisanu žalbu, ukoliko smatrate da je Lokalna uprava (LEA) povrijedila odredbe Zakona o obrazovanju invalidnih lica (IDEA). Žalba se podnosi na sledeću adresu:

DIRECTOR
DIVISION OF EXCEPTIONAL CHILDREN SERVICES
8TH FLOOR, CAPITAL PLAZA TOWER
500 MERO STREET
FRANKFORT, KENTUCKY 40601
(BROJ TELEFONA: 502/564-4970)

Žalba sadrži:

- (a) izjavu da je Lokalna uprava (LEA) povrijedila obaveze Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA); i
- (b) činjenice na kojima je izjava bazirana.

Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci ima šezdeset (60) kalendarskih dana od dana podnošenja žalbe da:

- (a) provede nezavisnu istragu na licu mjesta, ukoliko odredi da je takva istraga neophodna;
- (b) da vama ili osobi koja je podnijela žalbu omogući da usmeno ili pismeno podnesete dodatne informacije o tvrdnjama iznijetim u žalbi;
- (c) pregleda sve informacije koje se odnose na slučaj i donese nezavisnu odluku da li je Lokalna uprava (LEA) povrijedila odredbe Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA); i
- (d) vama ili licu koje je podnijelo žalbu pismenim putem pošalje odluku o svakoj tvrdnji navedenoj u žalbi.

Pismena odluka sadrži:

- (a) utvrđene činjenice i zaključke;
- (b) razloge za konačnu odluku; i
- (c) procedure za efikasnu primjenu konačne odluke uključujući, ako je potrebno, pružanje tehničke pomoći, pregovaranje i popravne mjere da bi se odluka ispoštovala.

Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci može produžiti rok od šezdeset (60) kalendarskih dana samo ako postoje izuzetne okolnosti koje se odnose na dotičnu žalbu.

---

6. POSREDOVANJE

Posredovanje je mogućnost koja se nudi vama i Lokalnoj upravi (LEA) da uskladite razlike u mišljenju o utvrđenoj hendikepiranosti, ocjeni sposobnosti, ili rasporedu vašeg djeteta u obrazovni program ili obezbjeđivanju besplatnog odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama za vaše dijete. Posredovanje nije obavezno, ali je na raspolaganju svaki put kada se traži rasprava po zakonom utvrđenoj proceduri. Vi i Lokalna uprava (LEA) se možete dogovoriti da koristite posredovanje ili neki drugi neformalni postupak da uskladite razlike u mišljenju.

Pismeni sporazum o posredovanju. Svaki sporazum postignut između vas i Lokalne uprave (LEA) prilikom posredovanja biće u pismenoj formi. Diskusija koja bude vođena tokom posredovanja ostaje u povjerenju i ne smije biti upotrebljena kao dokaz ni u raspravi po zakonom utvrđenoj proceduri niti u građanskom sporu na sudu ako bi bio voden nekada poslije. Prije nego što počne posredovanje od vas i Lokalne uprave (LEA) može biti zahtijevano da potpišete obavezu o čuvanju tajne.

Posredovanje je:

- (a) od svake strane dobrovoljno;
- (b) ne upotrebljava se da porekne ili odgodi vaše pravo na raspravu po zakonom utvrđenom postupku ili da porekne neko drugo pravo koje omogućuje Zakon o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA);
- (c) posredovanje vodi kvalifikovani, nepristrani posrednik, koji je obučen za upotrebu efikasnih posredničkih tehnika; i
- (d) posredovanje se odvija na mjestu koje odgovara i vama i Lokalnoj upravi (LEA), zakazano u prikladno vrijeme, što znači da su dogovori o posredničkim

sastancima obično završeni u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od dana kada je određen posrednik.

500 MERO STREET
FRANKFORT, KENTUCKY 40601
(BROJ TELEFONA: 502/564-4970)

Kvalifikovani posrednik. Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci vodi spisak lica koja su kvalifikovani medijatori, znaju zakone i regulativu koja se odnosi na obezbjeđivanje specijalnog obrazovanja i odgovarajuće pomoći i usluga. Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci posrednike određuje metodom slučajnog izbora i plaća troškove posredovanja. Kad posrednik nije izabran iz spiska metodom slučajnog izbora vi i Lokalna uprava (LEA) se uključujete u izbor posrednika i sklapate sporazum sa osobom koja je izabrana.

Primjerak smjernica za posredovanje može se dobiti od Lokalne uprave (LEA) ili Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci. Za zahtijevanje posredovanja vi i Lokalna uprava (LEA) zajednički podnosite pismeni zahtijev na:

DIRECTOR
DIVISION OF EXCEPTIONAL CHILDREN SERVICES
8TH FLOOR, CAPITAL PLAZA TOWER
500 MERO STREET
FRANKFORT, KENTUCKY 40601
(BROJ TELEFONA: 502/564-4970)

---

7. RASPRAVA PO ZAKONOM UTVRĐENOM POSTUPKU

Vi ili Lokalna uprava (LEA) možete pokrenuti raspravu po zakonom utvrđenom postupku o nečemu što Lokalna uprava (LEA) predlaže ili odbija da počne ili promijeni, o utvrđenoj hendikepiranosti, ocjeni sposobnosti ili rasporedu vašeg djeteta u obrazovni program ili o obezbjeđivanju besplatnog, odgovarajućeg obrazovanja u javnim ustanovama.

Zahtijev za raspravu po zakonom utvrđenom postupku.

Vi, vaš advokat ili zastupnik vašeg djeteta šaljete zahtijev za raspravu po zakonom utvrđenom postupku DIREKTORU ODJELJENJA ZA POMOĆ I USLUGE HENDIKEPIRANOJ DJECI. Formular koji će vam pomoći pri podnošenju zahtijeva za raspravu može se dobiti od:

DIRECTOR
DIVISION OF EXCEPTIONAL CHILDREN SERVICES
8TH FLOOR, CAPITAL PLAZA TOWER

Zahtijev za raspravu *mora sadržati*:

- (a) ime vašeg djeteta, adresu vašeg djeteta i ime škole koju vaše dijete pohađa;
- (b) opis problema sa nečim što Lokalna uprava (LEA) predlaže ili odbija da počne ili promijeni, uključujući činjenice o problemu; i
- (c) vaš predlog rješenja problema po vašem najboljem znanju u tom momentu.

Lokalna uprava (LEA) će vam reći gdje da nađete besplatnu ili jeftinu pravnu i drugu pomoć blizu mjesta vašeg stanovanja ako:

- (a) takvu informaciju budete tražili, ili
- (b) ako vi ili Lokalna uprava (LEA) pokrenete zahtijev za raspravu po zakonom utvrđenom postupku.

Nepristrani službenik za vođenje rasprave. Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci bira, obuču i odredi nepristranog službenika za vođenje rasprave. Službenik za vođenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku ne može biti osoba:

- (a) koja je zaposlena u Lokalnoj upravi (LEA) ili u Odjeljenju za obrazovanje države Kentaki koja je uključena u obrazovanje i brigu o vašem djetetu, ili
- (b) osoba koja ima lični ili profesionalni interes koji bi bio u sukobu sa njegovom ili njenom objektivnošću u raspravi.

Osoba koja je na drugi način kvalifikovana da vodi raspravu po zakonom utvrđenom postupku ne smatra se zaposlenom u Lokalnoj upravi (LEA), samo zato što Lokalna uprava joj plaća za vođenje takvih rasprava. Lokalna uprava (LEA) ima spisak osoba koje obavljaju posao službenika za raspravu uključujući kvalifikacije svake od njih.

Prava u toku rasprave: Vi i Lokalna uprava (LEA) imate pravo da:

- (a) sa vama bude i savjetuje vas advokat i ili lice sa stručnim obrazovanjem ili obukom koja se odnosi na probleme hendikepirane djece;
- (b) iznesete dokaze, suočite i unakrsno ispitujete svjedoke, i zahtijevate obavezno izvođenje svjedoka;
- (c) da zabranite iznošenje ikakvog dokaza u toku rasprava koji nije bio dat na uvid vama ili Lokalnoj upravi (LEA) najmanje pet (5) dana prije rasprave;

- (d) da dobijete stenogram ili, ako vi izaberete, elektronski zapisani tok rasprave (zapisnik); i
- (e) da dobijete pisane ili, ako vi izaberete, elektronski zapisane nalaze i odluke.

Najmanje pet (5) radnih dana prije rasprave po zakonom utvrđenom postupku vi i Lokalna uprava (LEA) jedno drugome pokazujete:

- (a) sve ocjene sposobnosti kompletirane do tog dana; i
- (b) sve preporuke zasnovane na ocjenama sposobnosti koje vi ili Lokalna uprava (LEA) namjeravate da koristite na raspravi.

Službenik koji vodi raspravu može u toku rasprave bez pristanka druge strane zabraniti vama ili Lokalnoj upravi (LEA) iznošenje relevantnih ocjena sposobnosti ili preporuka, ako vi ili Lokalna uprava (LEA) ne ispunite ove uslove.

Zahtjevi za rasprave po zakonom utvrđenom postupku ostaju u tajnosti. Ipak, ukoliko ste uključeni u raspravu imate pravo:

- (a) da bude prisutno vaše dijete koje je predmet rasprave;
- (b) i da rasprava bude javna.

Svaka rasprava se zakazuje na mjestu i u vrijeme koje odgovara vama i vašem djetetu, Lokalnoj upravi i službeniku koji vodi raspravu.

Prije nego što istekne četrdeset pet (45) dana nakon što je Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci primilo zahtijev za održavanje rasprave, službenik zadužen za vođenje rasprave donosi konačnu odluku i odluku poštom šalje vama, Lokalnoj upravi (LEA) i Odjeljenju za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci. Ipak, na vaš ili na zahtijev Lokalne uprave (LEA) službenik zadužen za vođenje rasprave može odobriti produžavanje roka na preko četrdeset pet (45) dana od dana prijema zahtjeva za raspravu. Odluka službenika zaduženog za vođenje rasprave je konačna, osim ako vi ili uprava (LEA) ne podnesete žalbu u upravnom postupku.

Ukoliko trebate više informacija o raspravi po zakonom utvrđenom postupku tražite ih od Lokalne uprave (LEA) ili Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci.

---

8. UPRAVNA ŽALBA; NEPRISTRANA OCJENA POSTUPKA

Ako se vi ili Lokalna uprava (LEA) ne slažete sa nalazima i odlukama donijetim u raspravi po zakonom utvrđenom postupku, i vi i Lokalna uprava se možete žaliti Odboru za žalbe Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci. Vašu pismenu žalbu pošaljite preporučeno Odboru za žalbe Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci u roku od trideset (30) dana od dana kada je Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci primilo odluku službenika zaduženog za vođenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku.

Za podnošenje žalbe vi, vaš advokat ili vaš zastupnik, u ime vašeg djeteta treba da pošaljite pismeni zahtijev na:

EXCEPTIONAL CHILDREN APPEALS BOARD
DIVISION OF EXCEPTIONAL CHILDREN SERVICES
8TH FLOOR, CAPITAL PLAZA TOWER
500 MERO STREET
FRANKFORT, KENTUCKY 40601
(BROJ TELEFONA: 502/564-4970)

Ako podnesete zahtijev za žalbu Odbor za žalbe Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci će provesti fer i nepristrano ocjenjivanje rasprave. Prije nego istekne trideset (30) dana od dana prijema vašeg pismenog zahtjeva za žalbu, Odbor za žalbe Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci će ocijeniti nalaze o činjeničnom stanju i odluke službenika za vođenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku i donijeti svoju konačnu odluku. Ipak, na vaš ili na zahtijev Lokalne uprave (LEA) službenik za vođenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku može odobriti poseban produžetak roka iznad trideset (30) dana od dana prijema zahtjeva za raspravu. Odluka će biti poslata poštom vama, Lokalnoj upravi i Odjeljenju za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci.

Odluka Odbora za žalbe Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci je konačna ukoliko vi ili Lokalna uprava na nju ne podnesete žalbu ili pokrenete građansku parnicu.

---

9. GRAĐANSKA PARNICA

Ukoliko se vi ili Lokalna uprava (LEA) ne slažete sa odlukom Odbora za žalbe Odjeljenja za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci, i vi i Lokalna uprava imate pravo da

se žalite ili pokrenete građansku parnicu u Državnom sudu (State Court) ili Saveznom Okružnom sudu (Federal District Court).

Iscrpljivanje upravnih pravnih lijekova. Vi možete pokrenuti građansku parnicu po bilo kojem saveznom zakonu koji štiti prava vašeg hendikepiranog djeteta, kao što su Americans with Disabilities Act iz 1990. godine, Poglavlje pet - the Rehabilitation Act iz 1973, ili po drugim saveznom zakonima koji štite prava hendikepirane djece. Ipak, ako vaše dijete potpada i pod odredbe Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA), onda u većini slučajeva prije nego što pokrenete građanski spor po nekom od saveznih zakona, morate proći kroz raspravu vođenu po zakonom utvrđenom postupku i žalbeni postupak u upranom postupku (**iscrpjivanje pravnih lijekova u upravnom postupku**).

---

10. NAKNADA ZA ADVOKATSKE HONORARE

Uobičajeno je. Okružni sudovi Sjedinjenih Američkih država mogu dosuditi razumnu nadoknadu za advokatske honorare vama ili staratelju hendikepiranog djeteta koje dobije parnicu ili postupak vođen po Dijelu B Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA).

Zabrana advokatskih honorara i povezanih troškova.

Naknada advokatskih honorara i povezanih troškova ne može biti dosuđena ni u jednoj sudskoj parnici ili postupku za usluge pružene nakon što vam je kao roditelju djeteta uručena *pismena ponuda o nagodbi* i to:

- (a) ako je ponuda napravljena najkasnije deset 10 dana prije početka upravne ili sudske procedure;
- (b) ako ponuda nije prihvaćena u roku od deset 10 dana; i
- (c) ako sud ili upravni službenik zadužen za raspravu ustanovi da za vas nije povoljnije obeštećenje koje ste konačno dobili od pomoći koju je sadržala ponuda o nagodbi.

Ipak, naknada za advokatske honorare i povezane troškove može biti vama dosuđena ukoliko dobijete spor i ukoliko ste imali opravdanje za odbijanje pismene ponude o nagodbi.

Naknada za advokatske honorare ne može biti dosuđena ako je vezana za sastanke Odbora za prijem i otpust (ARC), osim ako sastanak nije održan kao dio upravnog ili sudskog postupka, ili posredovanja koje se vodi prije

podnošenja zahtijeva za vođenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku.

Umanjivanje iznosa za advokatske honorare. Sud u skladu sa Zakon o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) presuđuje umanjene naknade za advokatske honorare ukoliko ustanovi:

- (a) da ste vi u toku trajanja parnice ili postupka nerazumno odlagali razrješenje spora;
- (b) da je advokatova cijena previsoka;
- (c) da su potrošeno vrijeme i pružena pravna usluga pretjerani, uzimajući u obzir prirodu parnice ili postupka; ili
- (d) da advokat koji vas je zastupao nije obezbijedio odgovarajuće informacije za raspravu po zakonom utvrđenom postupku uključujući:
  1. ime i adresu vašeg djeteta kao i ime škole koju vaše dijete pohađa;
  2. opis problema vezanog za to šta je Lokalna uprava (LEA) predložila ili odbila da počne ili promijeni uključujući činjenice o problemu; i
  3. vaše predloženo rješenje problema po vašem najboljem znanju u tom momentu.

Ipak, sud ne umanjuje naknadu za advokatske honorare ukoliko ustanovi da su Država ili Lokalna uprava nerazumno odlagali razrješenje spora u toku parnice ili postupka, ili da je povrijeđen Zakon o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA).

---

11. RASPORED VAŠEG DJETETA DOK TRAJE RASPRAVA PO ZAKONOM UTVRĐENOM POSTUPKU (“bez promjena”)

Ukoliko je vaše dijete predmet bilo kakvog upravnog ili sudskog postupka, vaše dijete ostaje u njegovom ili njenom trenutnom obrazovnom rasporedu, ako se vi i Lokalna uprava (LEA) drugačije ne dogovorite, *izuzev*, kao što je opisano u slijedećem paragrafu, RASPRAVE O PRIVREMENOM RASPOREĐIVANJU ĐAKE U DRUGU OBRAZOVNU SREDINU.

Ukoliko upravni ili sudski postupak uključuje prijavu za prvi prijem u Lokalnu upravu za obrazovanje (LEA), vaše dijete, uz vašu saglasnost, će biti raspoređeno u Lokalnu upravu (LEA) do završetka svih postupaka.

12. POSTUPCI ZA ĐAKE PODLOŽNE PRIVREMENOM RASPOREĐIVANJU U ALTERNATIVNU OBRAZOVNU SREDINU

Udaljavanje na manje od deset (10) školskih dana.

Školsko osoblje može naložiti premeštaj vašeg djeteta iz njegovog trenutnog obrazovnog rasporeda privremeno u alternativnu, odgovarajuću obrazovnu sredinu, ili drugu sredinu ili udaljavanje, na manje od deset (10) školskih dana (u istoj mjeri do koje bi se primjenio na djecu koja nisu hendikepirana). Premeštaj vašeg hendikepiranog djeteta iz trenutnog obrazovnog rasporeda na manje od deset (10) dana tokom školske godine nije izmjena rasporeda po odredbama Zakon o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA).

Privremeno smještanje u alternativnu obrazovnu sredinu na rok do četrdeset pet (45) dana.

Vaše hendikepirano dijete će biti privremeno raspoređeno u alternativnu obrazovnu sredinu do četrdeset pet (45) dana, ako vaše dijete:

- (a) nosi **oružje** u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave ili Države;
- (b) svjesno posjeduje ili koristi **ilegalne droge** ili prodaje ili nagovara na kupovinu **regulisanih supstanci** dok je u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države; ili
- (c) je u trenutnom rasporedu gde postoji osnova za vjerovanje da vaše dijete ili drugi mogu biti **povrijeđeni**.

Slijedeće definicije se primjenjuju:

- (a) **“Regulisane supstance”** znači droge ili druge supstance utvrđene u listama I, II, III, IV, ili V, tačka 202(c) Zakona o regulisanim supstancima (Controlled Substances Act) (21 U.S.C. 812 (c))
- (b) **“Ilegalne droge”** znači regulisane supstance, ali ne uključuje materije koje su zakonom dozvoljene ili se upotrebljavaju pod kontrolom ovlaštenog medicinskog osoblja, ili su njihovo posjedovanje i upotreba dozvoljeni pod kontrolom drugih vlasti po Zakonu o kontroli materija ili nekom drugom odredbom saveznog zakona.
- (c) **“Oružje”** znači oružje, naprava, instrument, materijal ili materija, živa ili neživa, koja se koristi ili se može koristiti za prouzrokovanje smrti ili ozbiljnih povreda, osim što ovaj termin ne podrazumijeva dječiji nožić sa oštricom manjom od jednog do dva inča po dužini (paragraf (2) prvog pododjeljka (g) odjeljka 930 glave 18, United States Code).

Oružje, ilegalne droge i regulisane supstance. Ako vaše dijete nosi **oružje** u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, ili znajući posjeduje i upotrebljava **ilegalne droge** ili prodaje ili nagovara na kupovinu **regulisanih supstanci** dok je u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, onda školsko osoblje može naložiti privremeni premeštaj vašeg djeteta u alternativnu obrazovnu sredinu. Promjena sredine je za isti vremenski period koji bi bio određen i za kažnjeno dijete koje nije hendikepirano. Premeštaj ne može trajati više od četrdeset pet (45) dana.

Ako školsko osoblje naloži promjenu u rasporedu zbog droga ili oružja, Odbor za prijem i otpust (**ARC**) se sastaje da odluči o prirodi privremenog smještanja u alternativnu obrazovnu sredinu. Odbor za prijem i otpust (ARC) će izabrati privremeni obrazovni smještaj koji će:

- (a) omogućiti vašem djetetu da nastavi pohađanje nastave po opštem nastavnom planu, iako je u drugoj sredini, kao i da nastavi primanje usluga i prilagodbi, uključujući one opisane u djetetovom tekućem Individualnom programu obrazovanja (IEP); i
- (b) usluge i prilagodbe načinjene da odgovaraju ponašanju vašeg djeteta, koje je uzrokovalo izmjene u rasporedu, tako da se takvo ponašanje ne ponovi.

Ocjenjivanje ponašanja i interventni plan za ponašanje.

Ukoliko školsko osoblje odredi privremeni premeštaj vašeg djeteta u alternativnu obrazovnu sredinu za isti period vremena za koji bi i dijete koje nije hendikepirano bilo kažnjeno, ali ne duže od četrdeset pet (45) dana, Odbor za prijem i otpust se mora sastati ili prije ili najkasnije u roku od deset (10) dana od donošenja naloga. Ukoliko Lokalna uprava (LEA) nije izvršila ocjenu funkcionalnog ponašanja i nije primijenila interventni plan za ponašanje vašeg djeteta prije nego je njegovo ponašanje rezultovalo navedenim nalogom, Odbor za prijem i otpust usvaja plan za ocjenjivanje ponašanja i odgovarajući interventni plan za ponašanje. Ipak, ako vaše dijete već ima interventni plan za ponašanje, Odbor za prijem i otpust pregleda taj plan i modificira ga, ako je potrebno, da odgovara ponašanju vašeg djeteta.

Raspored u slučaju da ima osnova za vjerovanje da bi vaše dijete ili drugi mogli biti povrijeđeni.

Ako školsko osoblje smatra da ima osnova za vjerovanje da bi vaše dijete ili drugi mogli biti **povrijeđeni**, ako bi vaše dijete bilo zadržano u trenutnom rasporedu, može biti

zahtijevana rasprava po zakonom utvrđenom postupku. Službenik određen za vodenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku može naložiti privremeno premještanje vašeg djeteta u alternativnu obrazovnu sredinu, ali da tamo bude ne duže od četrdeset pet (45) dana. **Ako** službenik za vodenje rasprave po zakonom utvrđenom postupku:

- (a) ustanovi da je Lokalna uprava (LEA) pokazala **solidnim dokazima** koji potvrđuju da ima osnova za vjerovanje da bi ostajanje vašeg djeteta u trenutnom rasporedu moglo uzrokovati povrijeđivanje vašeg djeteta ili drugih;
- (b) razmatra adekvatnost trenutnog rasporeda vašeg djeteta;
- (c) razmatra pitanje da li je Lokalna uprava (LEA) učinila razumne napore da umanjí rizik od povrijeđivanja u trenutnom rasporedu vašeg djeteta, uključujući upotrebu odgovarajuće dodatne pomoći, i ako; i
- (d) ustanovi da će privremeni smještaj u alternativnu obrazovnu sredinu:
  - 1. omogućiti vašem djetetu da nastavi pohanjanje nastave po opštem nastavnom planu, iako je u drugoj sredini, kao i da će nastaviti primanje pomoći i usluga, te prilagodbi, uključujući one opisane u djetetovom tekućem Individualnom programu obrazovanja (IEP), i omogućiti vašem djetetu da postigne ciljeve postavljene u Individualnom programu obrazovanja (IEP); i
  - 2. uključuje pomoć, usluge i prilagodbe načinjene tako da odgovaraju ponašanju vašeg djeteta koje je uzrokovalo potrebu za raspravom, na način da se takvo ponašanje ne ponovi.

“**Solidni dokazi**” znači više od vjerovatnih dokaza.

Ako službenik za vodenje rasprave naloži promjenu rasporeda zbog droge ili oružja, Odbor za prijem i otpust (ARC) se sastaje da odluči o prirodi privremenog premještanja u alternativnu obrazovnu sredinu. Odbor za prijem i otpust bira privremenu alternativnu obrazovnu sredinu koja:

- (a) će omogućiti vašem djetetu da nastavi pohanjanje nastave po opštem nastavnom planu, iako je u drugoj sredini, kao i da nastavi primanje pomoći i usluga, te prilagodbi, uključujući one opisane u djetetovom tekućem Individualnom programu obrazovanja (IEP), i omogućiti vašem djetetu da postigne ciljeve postavljene u Individualnom programu obrazovanja (IEP); i

- (b) pruža pomoć, usluge i prilagodbe načinjene tako da odgovaraju ponašanju vašeg djeteta koje je uzrokovalo promjene u rasporedu, na način da se takvo ponašanje ne ponovi.

Ocjena uslovljenosti ponašanja. Vi morate biti obavješteni i Odbor za prijem i otpust se mora sastati ukoliko školsko osoblje razmatra poduzimanje disciplinskih mjera prema vašem hendikepiranom djetetu koje:

- (a) nosi **oružje** u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države;
- (b) svjesno posjeduje ili koristi **ilegalne droge** ili prodaje ili nagovara na kupovinu **reguliranih supstanci** dok je u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države; ili
- (c) je u trenutnom rasporedu gdje postoji osnova za vjerovanje da vaše djetete ili drugi mogu že biti **povrijeđeni**;
- (d) i ponaša se tako da **narušava bilo koje od pravila ili kodeksa postupanja** Lokalne uprave (LEA) koja se primjenjuju na svu djecu, a kazna premještanja do deset (10) školskih dana u datoj školskoj godini se razmatra za vaše djetete.

Ukoliko školsko osoblje razmatra poduzimanje disciplinskih mjera, onda ne kasnije od dana u kojem je odluka o poduzimanju mjera donesena, vi morate biti obavješteni o toj odluci i o svojoj proceduri i pravilima postupanja po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA). Takođe, odmah, ako je moguće, ali ne kasnije od isteka deset (10) školskih dana, Odbor za prijem i otpust sa drugim kvalifikovanim osobljem ocjenjuje da li ima povezanosti između hendikepiranosti vašeg djeteta i njegovog ponašanja koje je predmet disciplinskih mjera.

Postupci pri ocjenjivanju. U ocjenjivanju da li postoji povezanost između hendikepiranosti vašeg djeteta i njegovog ponašanja koje je predmet disciplinskih mjera Odbor za prijem i otpust može ustanoviti da ponašanje vašeg djeteta **nije** posljedica njegove hendikepiranosti, ali **samo ako** Odbor za prijem i otpust:

- (a) prvo uzme u obzir, u vezi ponašanja koje je predmet disciplinskih mjera, sve informacije uključujući:
  - 1. ocjenu sposobnosti i dijagnozu, uključujući i rezultate ili bilo koje relevantne informacije koju vi imate;
  - 2. promatranje vašeg djeteta; i

3. Individualni program obrazovanja (IEP) i raspored; i
- (b) potom utvrđuje:
1. u vezi ponašanja vašeg djeteta koje je predmet disciplinskih mjera, da su njegov Individualni program obrazovanja (IEP) i raspored bili odgovarajući i da su specijalno obrazovanje, dodatna pomoć i usluge i strategija u interventnom planu za ponašanje provedene u skladu sa Individualnim programom obrazovanja (IEP) i rasporedom vašeg djeteta;
  2. hendikepiranost vašeg djeteta nije umanjila njegovu sposobnost razumijevanja učinka i posljedica ponašanja koje je uzrokovalo poduzimanje disciplinskih mjera; i
  3. hendikepiranost vašeg djeteta nije umanjila njegovu sposobnost da obuzda ponašanje koje je uzrokovalo poduzimanje disciplinskih mjera.

Utvrđivanje da je ponašanje manifestacija hendikepiranosti. Ukoliko Odbor za prijem i otpust odluči da je ponašanje vašeg djeteta bilo manifestacija njegove hendikepiranosti (ponašanje je bilo uzrokovano ili je poteklo od hendikepiranosti), disciplinski postupak koji se odnosi na djecu koja nisu hendikepirana ***neće biti primjenjen*** na vaše dijete.

Utvrđivanje da ponašanje nije bilo manifestacija hendikepiranosti. Ukoliko Odbor za prijem i otpust odluči da ponašanje vašeg djeteta nije bilo manifestacija njegove hendikepiranosti (ponašanje nije bilo uzrokovano ili nije poteklo od hendikepiranosti), onda disciplinski postupak koji se odnosi na djecu koja nisu hendikepirana ***može biti primjenjen*** i na vaše dijete i na isti način kako bi bio primjenjen na dijete koje nije hendikepirano, **izuzev da je besplatno, odgovarajuće obrazovanje pruženo u javnim ustanovama.**

Ako Odbor za prijem i otpust odluči da ponašanje vašeg djeteta nije bilo posljedica njegove hendikepiranosti, a Lokalna uprava (LEA) pokrene disciplinski postupak koji se primjenjuje na svu djecu, onda Lokalna uprava obezbjeđuje da dokumentacija o specijalnom obrazovanju i disciplinskim mjerama vašeg hendikepiranog djeteta budu poslata osobi ili osobama koje donose krajnju odluku o disciplinskim mjerama.

Žalba roditelja. Ukoliko se ne slažete sa nalazom da ponašanje vašeg djeteta nije bilo posljedica njegove hendikepiranosti ili bilo kojom odlukom koja se odnosi na premještanje u alternativnu obrazovni raspored, možete zahtijevati raspravu. Ukoliko podnesete zahtijev Odjeljenje za pomoć i usluge hendikepiranoj djeci i Lokalna uprava (LEA) će urediti da se održi ***hitna rasprava.***

Ocjenjivanje odluka o uslovljenosti ponašanja. U ocjenjivanju odluka o uslovljenosti ponašanja vašeg djeteta, službenik zadužen za vođenje rasprave ustanovi da li je Lokalna uprava (LEA) dokazala da ponašanje vašeg djeteta nije bilo posljedica njegove hendikepiranosti samo ako je Odbor za prijem i otpust:

- (a) prvo razmatrao, u vezi ponašanja koje je predmet disciplinskih mjera, sve informacije uključujući:
  1. ocjenu sposobnosti i dijagnozu, uključujući rezultate i bilo koje relevantne informacije koju ste im vi dostavili;
  2. promatranje vašeg djeteta; i
  3. Individualni program obrazovanja (IEP) i raspored; i
- (b) potom utvrdio:
  1. u vezi ponašanja vašeg djeteta koje je predmet disciplinskih mjera, da su njegov Individualni program obrazovanja (IEP) i raspored bili odgovarajući i da su specijalno obrazovanje, dodatna pomoć i usluge i strategija u interventnom planu za ponašanje sprovedena u skladu sa Individualnim programom obrazovanja (IEP) i rasporedom vašeg djeteta;
  2. hendikepiranost vašeg djeteta nije umanjila njegovu sposobnost razumijevanja učinka i posljedica ponašanja koje je uzrokovalo poduzimanje disciplinskih mjera; i
  3. hendikepiranost vašeg djeteta nije umanjila njegovu sposobnost da obuzda ponašanje koje je uzrokovalo poduzimanje disciplinskih mjera.

Ocjena odluke o privremenom alternativnom obrazovnom rasporedu. Pri ocjenjivanju odluke o privremenom mijenjanju rasporeda u alternativnu obrazovnu sredinu za isti vremenski period u koji bi po disciplinskoj mjeri bilo upućeno dijete koje nije hendikepirano, ali ne duže od četrdeset pet (45) dana, službenik zadužen za vođenje rasprave mora:

- (a) ustanoviti da li je Lokalna uprava (LEA) pokazala **solidne dokaze** koji potvrđuju da ima osnova za vjerovanje da bi dalje prisustvo vašeg djeteta u trenutnom rasporedu moglo uzrokovati povrijeđivanje vašeg djeteta ili drugih;
- (b) razmotriti da li trenutni raspored odgovara vašem djetetu;
- (c) razmotriti da li je Lokalna uprava (LEA) učinila razumne napore da smanji rizik od povrijeđivanja u trenutnom rasporedu vašeg djeteta, uključujući dodatnu pomoć i usluge; i
- (d) odrediti da li će privremeni smještaj u alternativnu obrazovnu sredinu:
  - 1. omogućiti vašem djetetu da nastavi pohađanje nastave po opštem nastavnom planu, iako je u drugoj sredini, kao i da nastavi primanje pomoći i usluga, te prilagodbi, uključujući one opisane u djetetovom tekućem Individualnom programu obrazovanja (IEP), i omogućiti vašem djetetu da postigne ciljeve postavljene u Individualnom programu obrazovanja (IEP); i
  - 2. uključiti pomoć, usluge i prilagodbe načinjene tako da odgovaraju ponašanju vašeg djeteta koje je uzrokovalo potrebu za raspravom, na način da se takvo ponašanje ne ponovi.

Raspored dok traje žalba. Ukoliko zahtijevate raspravu povodom disciplinske mjere da bi osporili privremeni raspored u alternativnu obrazovnu sredinu ili ocjenu uslovnjenosti ponašanja vašeg hendikepiranog djeteta koje nosi **oružje** u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, ili svesno posjeduje ili koristi **ilegalne droge** ili prodaje ili nagovara na kupovinu **regulisanih supstanci** dok je u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, ili da ima osnova za vjerovanje da u trenutnom rasporedu **može biti povrijeđeno** ili da **povrijedi druge**, onda vaše dijete ostaje u privremenoj alternativnoj obrazovnoj sredini dok službenik zadužen za vođenje rasprave ne donese odluku ili dok ne istekne vrijeme određeno od strane školskog osoblja ili službenika zaduženog za vođenje rasprave, osim ako se vi i Lokalna uprava ne dogovorite drugačije.

Trenutni raspored. Ukoliko školsko osoblje predloži premještanje vašeg djeteta nakon isteka privremenog rasporeda u alternativnu obrazovnu sredinu, a vaše dijete je privremeno raspoređeno u alternativnu obrazovnu sredinu jer nosi **oružje** u školi ili u školskoj aktivnosti koja

je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, ili svjesno posjeduje ili koristi **ilegalne droge** ili prodaje ili nagovara na kupovinu **regulisanih supstanci** dok je u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, ili ima osnova za vjerovanje da u trenutnom rasporedu **može biti povrijeđeno** ili da **povrijedi druge**, onda dok traje postupak u kome se osporava predložena promjena rasporeda, vaše dijete ostaje u trenutnom rasporedu (rasporedu koje je imalo prije privremenog rasporeda u alternativnu obrazovnu sredinu). Ipak, ukoliko školsko osoblje smatra da je za vaše dijete opasno da bude u trenutnoj obrazovnoj sredini (rasporedu prije premještanja u alternativnu obrazovnu sredinu) dok traje proces po zakonom utvrđenom postupku, Lokalna uprava (LEA) može zahtijevati **ubrzanu raspravu**.

U **ubrzanom raspravu** službenik zadužen za vođenje rasprave odlučuje da li vaše dijete može biti smješteno u alternativnu obrazovnu sredinu ili neki drugi odgovarajući smještaj, službenik zadužen za vođenje rasprave:

- (a) odlučuje da li je Lokalna uprava (LEA) pokazala **solidne dokaze** koji potvrđuju da ima osnova za vjerovanje da bi dalje prisustvo vašeg djeteta u trenutnom rasporedu moglo uzrokovati povrijeđivanje vašeg djeteta ili drugih;
- (b) razmatra kako trenutni raspored odgovara vašem djetetu;
- (c) razmatra da li je Lokalna uprava (LEA) učinila razumne napore da smanji rizik od povrijeđivanja u trenutnom rasporedu vašeg djeteta, uključujući odgovarajuće dodatne pomoći; i
- (d) ustanovi da li će privremeni smještaj u alternativnu obrazovnu sredinu:
  - 1. omogućiti vašem djetetu da nastavi pohađanje nastave po opštem nastavnom planu, iako je u drugoj sredini, kao i da nastavi primanje pomoći i usluga, te prilagodbi, uključujući one opisane u djetetovom tekućem Individualnom programu obrazovanja (IEP), i omogućiti vašem djetetu da postigne ciljeve postavljene u Individualnom programu obrazovanja (IEP); i
  - 2. pruža pomoć, usluge i prilagodbe načinjene tako da odgovaraju ponašanju vašeg djeteta koje je uzrokovalo potrebu za raspravom, na način da se takvo ponašanje ne ponovi.

Zaštita djeteta koje još ne ispunjava sve uslove za specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge.

Ukoliko za vaše dijete nije utvrđeno da ispunjava uslove za specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA), a vaše dijete se ponašalo tako da je **povrijedilo pravila ili kodeks postupanja** Lokalne uprave (LEA), uključujući da nosi **oružje** u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, da svjesno posjeduje ili koristi **ilegalne droge** ili prodaje ili nagovara na kupovinu **regulisanih supstanci** dok je u školi ili u školskoj aktivnosti koja je u nadležnosti Lokalne uprave (LEA) ili Države, onda vi **možete zahtijevati** bilo koju od mjera zaštite po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) **ako** je Lokalna uprava znala prije ponašanja koje je uzrokovalo disciplinske mjere (kao što je niže opisano) da je vaše dijete hendikepirano.

Smatra se da je Lokalna uprava za obrazovanje (LEA) znala da je vaše dijete hendikepirano:

- (a) ako ste vi ili vaše dijete izrazili zabrinutost u pismenom obliku (izuzimajući mogućnost da ste nepismeni ili da imate invalidnost koja vas sprječava da se žalite na ovaj način) osoblju Lokalne uprave (LEA) da vaše djetetu treba specijalno obrazovanje i odgovarajuća pomoć i usluge;
- (b) ako ponašanje i školski uspjeh vašeg djeteta pokazuju potrebu za specijalnim obrazovanjem i odgovarajućom pomoći i uslugama;
- (c) ako ste tražili ocjenu sposobnosti vašeg djeteta da se utvrdi da li je vaše dijete hendikepirano i da li treba specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge;
- (d) ako je nastavnik vašeg djeteta ili neko drugi od osoblja Lokalne uprave (LEA) izrazilo zabrinutost o ponašanju i školskom uspjehu vašeg djeteta direktoru za specijalno obrazovanje ili drugom osoblju Lokalne uprave (LEA).

Ako Lokalna uprava prije poduzimanja disciplinskih mjera protiv vašeg djeteta nije znala da je vaše dijete hendikepirano, vaše dijete može biti predmet disciplinskih mjera kakve se primjenjuju na djecu koja nisu hendikepirana, a koja su se na sličan način ponašala. Ipak, ako je podniet zahtijev za ocjenu sposobnosti vašeg djeteta u vrijeme kada je vaše dijete već bilo predmet disciplinskih mjera, ocjena sposobnosti se odvija **po hitnom postupku**.

Ako se utvrdi da je vaše dijete hendikepirano, uzimajući u obzir informacije iz procjene sposobnosti koju je provela Lokalna uprava (LEA) i informacije koje ste vi podnijeli, Lokalna uprava obezbjeđuje specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge u skladu sa odredbama Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA). Vaše dijete ostaje u obrazovnom rasporedu koji odredi školsko osoblje do dobivanja novih rezultata o procjeni sposobnosti.

Provođenje zakona i sudske vlasti. Ništa u Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) ne zabranjuje Lokalnoj upravi za obrazovanje (LEA) da nadležnim organima prijavi krivično djelo koje je počinilo hendikepirano dijete, kao ni službe izvršne vlasti države Kentaki i njene sudske vlasti u ostvarivanju njihovih obaveza u odnosu na primjenu saveznog zakona i zakona države Kentaki u vezi krivičnog djela koje počinu hendikepirano dijete.

Ako Lokalna uprava prijavi krivično djelo koje je počinilo hendikepirano dijete, Lokalna uprava šalje i primjerak djetetove dokumentacije o specijalnom obrazovanju, kao i primjerak dokumentacije o disciplinskim mjerama, vlastima u mjestu u kome je krivično djelo prijavljeno.

---

13. JEDNOSTRANO RODITELJSKO SMJEŠTANJE DJECE U PRIVATNE ŠKOLE O JAVNOM TROŠKU

Utvrđivanje i ocjenjivanje sposobnosti djeteta. Ako je vaše dijete upisano u privatnu osnovnu ili srednju školu u državi Kentaki, uključujući parohijalne škole, odredbe Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) o utvrđivanju i ocjenjivanju sposobnosti djece odnose se i na vaše dijete.

Djeca raspoređena ili upućena u privatnu školu od strane Lokalne uprave za obrazovanje (LEA). Ako je vaše dijete raspoređeno ili upućeno u drugu javnu ili privatnu školu ili instituciju od strane države ili Lokalne uprave za obrazovanje (LEA) u svrhu izvršavanja obaveza nekog drugog zakona ili Zakona o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA), ili nekog drugog zakona koji zahtijeva obezbjeđivanje specijalnog obrazovanja i odgovarajuće pomoći i usluge za svu hendikepiranu djecu, onda se specijalno obrazovanje i odgovarajuća pomoć i usluge obezbjeđuju u skladu sa Individualnim programom obrazovanja (IEP), i vi ne snosite troškove.

Plaćanje za obrazovanje djece koja su upisana u privatne škole bez pristanka ili upute Lokalne uprave za obrazovanje (LEA).

Lokalna uprava nije obavezna da plati troškove školovanja, uključujući specijalno školovanje i odgovarajuću pomoć i usluge za vaše hendikepirano dijete u privatnoj školi ili instituciji ako je Lokalna uprava obezbijedila besplatno obrazovanje u odgovarajućoj javnoj instituciji, a vi ste izabrali da smjestite svoje dijete u privatnu školu ili instituciju.

Nadoknada za raspored u privatnu školu. Ukoliko se vi i Lokalna uprava ne slažete o dostupnosti vašem djetetu besplatnog obrazovanja u odgovarajućoj javnoj instituciji ili o finansijskoj odgovornosti za troškove smještaja u privatnu školu, možete zahtijevati posredovanje ili pokretanje rasprave po zakonom utvrđenom postupku. Ukoliko je vaše hendikepirano dijete *prije toga imalo specijalno obrazovanje i odgovarajuću pomoć i usluge u nadležnosti Lokalne uprave (LEA)*, a vi ste upisali svoje dijete u privatnu osnovnu ili srednju školu *bez pristanka ili uputnice* Lokalne uprave (LEA), službenik zadužen za vođenje rasprave ili sud mogu zahtijevati od Lokalne uprave (LEA) da vam nadoknadi troškove upisa ukoliko se odluči da Lokalna uprava nije učinila dostupnim i na vrijeme, prije upisa, besplatno odgovarajuće obrazovanje u javnim ustanovama.

Troškovi nadoknade mogu biti umanjeni ili može biti odbijeno plaćanje nadoknade:

- (a) ako na posljednjem sastanku Odbora za prijem i otpust (ARC), na kome ste vi prisustvovali prije premještanja vašeg djeteta iz Lokalne uprave (LEA), vi niste obavijestili Odbor za prijem i otpust da ste odbili raspored predložen od strane Lokalne uprave (LEA) kojim je obezbijedeno besplatno odgovarajuće obrazovanje u javnim ustanovama, uključujući vašu zabrinutost i namjeru da upišete svoje dijete u privatnu školu o javnom trošku;
- (b) ako deset (10) radnih dana (uključujući i praznike, ako padaju u radni dan) prije premještanja vašeg djeteta iz Lokalne uprave, niste pismenim putem Lokalnu upravu obavijestili o informacijama opisanim pod (a);
- (c) ako vas je prije premještanja vašeg djeteta Lokalna uprava na propisani način obavijestila o postojanju predloga i namjeri da se obavi nova ocjena sposobnosti vašeg djeteta, (uključujući odgovarajuću i razumnu izjavu o svrsi ocjenjivanja sposobnosti), ali vi niste omogućili da vaše dijete izađe na ocjenu sposobnosti; ili

- (d) na osnovu sudskog nalaza da djela koje ste vi počinili nisu razumna.

Ipak, naknada troškova ne sme biti umanjena ni odbijena ako ste vi propustili da uputite obavještenje:

- (a) jer ste nepismeni i ne možete pisati na engleskom jeziku;
- (b) žalba bi vjerovatno uzrokovala ozbiljnu psihološku ili emocionalnu povredu vašeg djeteta;
- (c) škola vas je spriječila u pribavljanju obavijesti; ili
- (d) vi niste primili ova objašnjenja o pravilima postupanja.

---

14. PRENOŠENJE RODITELJSKIH PRAVA U VRIJEME PUNOLJETNOSTI DJETETA

Kada vaše hendikepirano dijete dostigne starost od osamnaest (18) godina, što je po zakonu države Kentaki doba punoljetstva, Lokalna uprava za obrazovanje dostavlja vama i vašem djetetu obavijest, osim ukoliko ste vi prethodno obavijestili Lokalnu upravu da ste po zakonu države Kentaki vi djetetov staratelj.

Obavjest saopštava:

- (a) da se sva prava koja ste imali po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) prenose na vaše dijete;
- (b) da se sva prava koja ste imali po Zakonu o obrazovanju hendikepiranih lica (IDEA) prenose na vaše dijete ako je vaše dijete zatvoreno u saveznoj, državnoj ili lokalnoj zatvor za odrasle ili omladinu.

Zakoni države Kentaki o starateljstvu priznaju različite stepene sposobnosti hendikepiranih lica. Okružni sud ima ekskluzivnu nadležnost za sve slučajeve davanja i oduzimanja starateljstva. Sud određuje starateljstvo nad hendikepiranim licima samo do neophodnih granica zasnovano na stvarnim mentalnim mogućnostima i mogućnostima adaptacije u svakom pojedinačnom slučaju.

Ukoliko mislite da je vašem djetetu potrebna neka vrsta starateljstva, a vi želite da budete staratelj, zahtijevate morate podnijeti Okružnom sudu. Sud će odrediti da li vaše dijete treba staratelja i potrebnu vrstu starateljstva. (Po zakonu države Kentaki ograničeno starateljstvo je poželjniji oblik zaštite i pomoći hendikepiranim licima). Bez obzira na stepen starateljstva koja je potrebna vašem djetetu, starateljstvo mora biti tako postavljeno da podstiče maksimalno oslanjanje na sebe i nezavisnost vašeg djeteta.

Ukoliko vam trebaju dodatne informacije o starateljstvu, možete kontaktirati lokalnu Kancelariju okružnog suda, (District Court Clerk's office) lokalnog Javnog pravobranioca, (County Attorney's office) Odjeljenje za

zaštitu i zastupanje 800/372-2988) i (Division of Protection and Advocacy) ili Zastupništvo građana (Citizens Advocacy) 606/491-3344.

Štampano pomoću saveznih fondova za Odjeljenje za obrazovanje države Kentaki(KED). Odjeljenje za obrazovanje ne diskriminira nikoga na bazi rase, boje, nacionalnog porijekla, pola, religije, starosti ili hendikepiranosti pri zapošljavanju ili pružanju usluga i po zahtijevu obezbjeđuje prihvatljiv smještaj uključujući nužnu pomoć i usluge neophodne hendikepiranim licima za pružanje jednake mogućnosti za učestvovanje u svim programima i saktivnostima.